

รายงานผลการวิจัย

หัวข้อวิจัย สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2548
ชื่อผู้วิจัย นายธวัช วิวัฒน์ปฐพี
คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี และศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยคือการศึกษาสภาพบริบทแวดล้อมผู้เรียนและผู้สอนด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนได้ สอดคล้องประเด็นการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรี ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และอาจารย์ผู้ช่วยสอน พนักงานอาจารย์ จำนวน 6 คน รวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 54 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา สาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC +

จากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีด้านบริบท ได้แก่ หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมากที่สุด ส่วนจุดหมายของหลักสูตรน้อยที่สุด ด้านปัจจัยเบื้องต้นได้แก่การมีเอกสารสื่อตำรามากที่สุด ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการเรียนรู้น้อยที่สุด ด้านกระบวนการได้แก่ การจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ส่วนผู้สอน

ใช้วิธีการสอนหลากหลายน้อยที่สุด และด้านผลผลิต ได้แก่ผู้เรียนทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย ทำให้มีรายได้มีประสบการณ์มากที่สุด ส่วนการได้รับความรู้ความสามารถจากการปฏิบัติเหมาะสมน้อยที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าได้ผลโดยรวมทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีนัยสำคัญ 0.05

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรวิชาดนตรีเน้นเนื้อหาปฏิบัติ ขาดอาจารย์ชำนาญการดนตรีเฉพาะด้าน ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์แต่ขาดความกระตือรือร้น ครูภัณฑ์เครื่องดนตรี คอมพิวเตอร์ดนตรีในการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอขาดการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ดนตรี การวัดและประเมินผลการเรียนไม่ใช่มาตรฐานเดียวกัน อาจารย์มีภาระงานด้านอื่นมาก การจัดสรรงบประมาณมีจำกัด การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารมีผลต่อการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีคือวัฒนธรรมและเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตมนุษย์ ซึ่งปรากฏสอดแทรกในประเพณี พิธีกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันดนตรีก็เป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งมุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด¹ ดังนั้นกล่าวได้ว่าดนตรีเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดง ออกโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อเร้าให้ผู้เรียนตอบ สอน พฤติกรรมทั้งด้านเสียง ภาษา และการแสดงจากการรู้จักคิด และทำความเข้าใจเรื่องเสียง และพัฒนาการรับรู้เชื่อมโยงด้านบทเพลง โดยใช้ภาษาเป็นสื่อการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเล่นดนตรี ประกอบแต่ละชนิดด้วย นอกจากนี้ดนตรียังช่วยพัฒนาการด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะ สิ่งเหล่านี้ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ และอวัยวะส่วนอื่น ๆ ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ความรู้ความสามารถของตนเอง และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ที่พัฒนาด้านสุนทรีย์นำไปสู่ความซาบซึ้งในความงดงามของศิลปะดนตรี

แม้ดนตรีมีความสำคัญมากเพียงใดแต่การเรียนดนตรีในสมัยก่อนก็ยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก เนื่องจากสังคมมองว่าเป็นอาชีพไม่มีเกียรติ ไม่มีศักดิ์ศรี การเรียนดนตรีสมัยนั้นมักไปเรียนตามบ้านครูดนตรี ซึ่งผู้ปกครองต้องนำบุตรหลานไปฝากเรียนด้วยตนเอง ต้องครอบครูดนตรีก่อนจึงจะมีโอกาสได้เรียน ซึ่งเด็กคนนั้นต้องมีใจรักดนตรีและมีหน่วยงานทางดนตรีพอสมควรครูดนตรีจึงจะรับไว้เป็นศิษย์ ต่อมาเมื่อดนตรีสากลเริ่มเข้ามามีอิทธิพล และได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้นจนมีผู้ประสบผลสำเร็จจากการเป็นนักดนตรีหรือเป็นนักร้องมีชื่อเสียงสร้างรายได้อย่างงดงาม และดนตรียังสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ บุคลิกลักษณะของบุคคลในทางสร้างสรรค์ อีกด้วย² ดังนั้นกระทรวง ศึกษาธิการจึงเห็นความสำคัญของดนตรีจึงบรรจุไว้ในหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในระบบโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยม จนถึง

¹ แพรวพรรณ เหลืองสุวรรณ. ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. 2531. หน้า 158-159.

² ธัลน์ ทิพิพงศ์. การศึกษาพฤติกรรมความสนใจของผู้เรียนดนตรีในโรงเรียนเอกชน. 2545. หน้า 1-3.

ระดับอุดมศึกษา และนอกระบบโรงเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้ศึกษาเล่าเรียนตามความถนัดและความสนใจทั้งวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่

หลักสูตรระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีได้เปิดหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีทั้งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และศิลปศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปี 2524 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วประมาณ 400 คน ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพส่วนตัวหรือรับราชการตามความรู้ความสามารถ แต่เนื่องจากได้มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วย ปัจจุบันสาขาวิชาดนตรีจึงเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีดนตรี ปัญหาสำคัญคือ แม้ค่านิยมดั้งเดิมเกี่ยวกับดนตรีเปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว แต่ผู้เรียนดนตรีก็ยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ผู้เรียนดนตรีเมื่อได้เข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษากลับไม่ค่อยให้ความสนใจเรียนเท่าที่ควร ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่ตั้งใจเรียน และไม่สนใจฝึกซ้อมดนตรี จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาดนตรีเกิดจากอะไรควรดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างไรจึงจะสอดคล้องและตรงประเด็นมากที่สุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

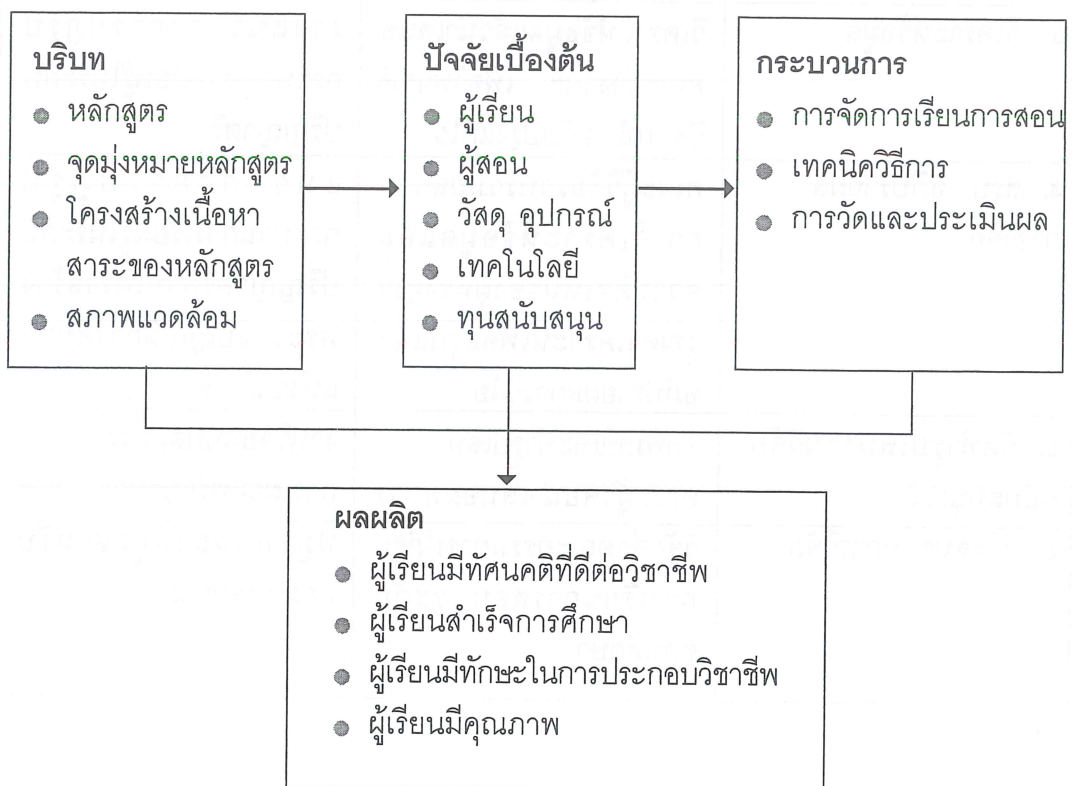
1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
3. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

3 ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้มีความเข้าใจสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. ผลการวิจัยทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีทั้งด้านตัวครูผู้สอน ตัวผู้เรียน บรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทราบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโอกาสต่อไป

4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของผู้เรียน และผู้สอนทั้งด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อต้องการทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน นำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องและตรงประเด็นมากที่สุด ดังนี้

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

วางแผนออกแบบการวิจัย โดยการกำหนดกรอบคิดและแนวทางการศึกษาวิจัย สร้างเครื่องมือวิจัยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ ปรับปรุง แก้ไข เมื่อได้เครื่องมือแล้วก็ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานฉบับร่าง ปรับปรุงแก้ไขและเขียนรายงานฉบับจริง ปรากฏตามตารางการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอน	กระบวนการ	สิ่งที่ได้รับ
1. กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย	ศึกษาการวิเคราะห์การกำหนดรายละเอียดขั้นตอนในการวิจัย	โครงร่างการวิจัยและกรอบแนวความคิด
2. เก็บรวบรวมข้อมูล	รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ในงานวิจัย
3. วิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอคณะทำงานฯ เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ ปรับปรุงแก้ไข	ร่างแนวทางการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี
4. สรุป อภิปรายผล การวิจัย	คณะผู้วิจัยรวบรวมผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสังเคราะห์เพื่อสรุปและอภิปรายผลการวิจัย	แนวทางการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีตามโครงสร้างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
5. จัดทำรูปเล่มงานวิจัย ฉบับสมบูรณ์	จัดพิมพ์และทำรูปเล่ม คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการ	งานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การเผยแพร่แนวทางการ
6. นำเสนอผลการวิจัย	วิจัยต่อคณะกรรมการปฏิบัติการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษา	ปฏิบัติและข้อมูลสำหรับคณะกรรมการ ฯ

2. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รวมทั้งอุปสรรคและแนวทางการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2548 ระยะเวลาศึกษาวิจัย ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 - วันที่ 30 มีนาคม 2549 กำหนดโครงสร้างเนื้อหาในการศึกษาดังนี้

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนสาขาวิชาดนตรี ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และครูผู้ช่วยสอน จำนวน 9 คน รวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น ทั้งสาขาวิชาดนตรี กับสาขาวิชาเทคโนโลยีดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 104 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสาขาวิชาดนตรี ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และครูผู้ช่วยสอน จำนวน 6 คน รวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 54 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความคิดเห็นสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี ด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ใช้ รูปแบบประเมินแบบ CIPP Model โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรกับบริบททั่วไป ความเหมาะสมเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ความเหมาะสมด้านผลผลิตหรือคุณลักษณะผู้เรียนส่วนด้านเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับผู้เรียนสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 10 คน และครูผู้สอนดนตรีจำนวน 2 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .95 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับน่าเชื่อถือ แล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรีปีการศึกษา 2548 จำนวน 8 ชุด และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น จำนวน 100 ชุด ซึ่งก่อนที่จะแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดการกรอกแบบสอบถามให้นักศึกษา และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเข้าใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

ด้วยตนเอง โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 60 ชุด จำแนกเป็นแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนจำนวน 6 ชุด และนักศึกษาจำนวน 54 ชุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านผลผลิต รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยใช้สถิติแบบพรรณนาแสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายรายละเอียดต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และใช้การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า Chi-square ใช้สถิติพื้นฐานโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่า t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนจำนวน 6 คน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อายุราชการกลุ่มตัวอย่างผู้สอนดนตรีแยกตามเพศ อายุ การศึกษา และอายุราชการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 83.3 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 16.7 มีอายุอยู่ในวัยเริ่มต้นทำงานไม่แตกต่างกันคือระหว่าง 20-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.7 สำหรับวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.3 และวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีอายุราชการ 11-21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนอายุราชการ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7 เช่นกัน

แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 20-50 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี และมีอายุราชการส่วนใหญ่ 11 ปี ขึ้นไป

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

ด้านบริบทพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีด้านบริบท เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร มากที่สุดคือ หลักสูตรสาขาวิชาดนตรีมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ($\bar{x}$ = 4.83, S.D. = 0.40) รองลงมาคือหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีมีความทันสมัย มีการปรับให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ

และสังคมปัจจุบัน และ เนื้อหาสาระหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีสามารถส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.83 และ $\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.54) และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีต้องการให้ผู้เรียนมีความรักและมีความจริงใจต่อวิชาชีพดนตรี รู้จักอดทน และเสียสละเพื่อส่วนรวม ที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่ามีความสอดคล้องน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.51)

ด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยมีความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มากที่สุดคือ มีสื่อ / เอกสาร ตำรา และคู่มือการเรียนการสอนวิชาดนตรีเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ ได้รับการสนับสนุน / ช่อมบำรุง งบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เครื่องดนตรีทุกปี ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.51) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เป็นข้อที่อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.04)

ด้านกระบวนการพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เทคนิค วิธีการ และการวัดประเมินผล มากที่สุด คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบแผนการจัด การเรียนรู้รวมทั้งวัด/ประเมินผลร่วมกับผู้สอน ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.81) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และผู้สอนใช้วิธีการสอนหลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต อภิปรายจัดกิจกรรมการแสดงภาคสนาม ระดมพลังสมอง ฯลฯ เป็นข้อที่อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.83$, S.D. = 0.98) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านผลผลิตพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผลผลิต ซึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนสาขาวิชาดนตรี มากที่สุด คือ ผู้เรียนส่วนหนึ่งทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยทำให้มีรายได้ และได้ฝึกประสบการณ์ทักษะดนตรีเพิ่มขึ้นด้วย ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมาคือ เมื่อท่านเล่นหรือแสดงดนตรี ท่านไม่ชอบให้ใครจับผิดท่าน ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.81) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ ผู้เรียนสาขาวิชาดนตรีได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพดนตรี ได้รับความรู้ความสามารถจากการปฏิบัติงานจริง เป็นข้อที่อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 0.75) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีแยกตามเพศ อายุ การศึกษา และอายุราชการพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.7 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 9.3 มีอายุอยู่ในวัยเรียนไม่แตกต่างกันคือระหว่าง 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ

55.6 รองลงมาคืออายุ 18 - 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.0 น้อยที่สุดคือ อายุ 24-26 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.4 วิชาเอกที่กำลังศึกษาส่วนใหญ่ดนตรีสากล คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาคือ ศิลปกรรมดนตรี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และวิชาเอกที่นักศึกษาเลือกศึกษาน้อยที่สุดคือดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 9.3 ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 18.5

แสดงว่านักศึกษาสาขาวิชาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 18-23 ปี ซึ่งเป็นวัยเรียน และศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาดนตรีสากลเป็นส่วนใหญ่

4. สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

ด้านบริบท พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีด้านบริบท เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร มากที่สุดคือ ปรัชญาหลักสูตร เนื้อหาสาระ มีความเหมาะสม สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ และเนื้อหาสาระหลักสูตร สาขาวิชาดนตรีสามารถส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.81 และ $\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร สาขาวิชา ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.83) และหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรี เป็นข้อที่นักศึกษาเห็นว่ามีผลสอดคล้องน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 1.03)

ด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยมีความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มากที่สุดคือ ผู้สอนมีความรู้ดี วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการสอน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนได้ ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ มีห้องบันทึกเสียง และสถานที่ฝึกซ้อมดนตรี ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเหมาะสม ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.70) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ผู้บริหารระดับสูง ทั้งด้านงบประมาณ และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานทั้งผู้สอน และผู้เรียน เป็นข้อที่นักศึกษามีความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 1.12) ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เทคนิค วิธีการ และการวัดประเมินผล มากที่สุด การวัดผลและการประเมินผลเน้นการปฏิบัติ และนำไปใช้ได้จริงจนผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญในสาขาวิชาดนตรีคือ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ผู้สอนตั้งใจสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีการสอนและทดสอบเก็บคะแนนไปพร้อมกัน ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.68) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ

ผู้สอนใช้วิธีการสอนหลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต อภิปรายจัดกิจกรรมการแสดงภาคสนาม ระดมพลังสมอง ฯลฯ เป็นข้อที่นักศึกษาให้ความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.28$, $S.D. = 1.14$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านผลผลิต พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผลผลิต ซึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนสาขาวิชาดนตรี มากที่สุด คือ ผู้เรียนมีใจรักดนตรีอย่างจริงใจ มีวินัย และรู้จักเสียสละ ต่อส่วนรวม ($\bar{x} = 4.44$, $S.D. = 0.60$) รองลงมาคือ ผู้เรียนส่วนหนึ่งทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย ทำให้มีรายได้ และได้ฝึกประสบการณ์ทักษะดนตรีเพิ่มขึ้นด้วย ($\bar{x} = 4.41$, $S.D. = 0.81$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และเมื่อท่านเล่นหรือแสดงดนตรีท่านไม่ชอบให้ใครจับผิดท่านเป็นข้อที่นักศึกษาให้ความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.41$, $S.D. = 1.17$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสาขวิชาดนตรี

ด้านบริบทพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีด้านบริบท ซึ่งเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่มีบางข้อคือ หลักสูตรสาขาวิชาดนตรีมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง และ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยมีความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่มีเพียงบางข้อคือ การมีสื่อ / เอกสาร ตำรา และคู่มือการเรียนการสอนวิชาดนตรีเพียงพอและเหมาะสม ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านกระบวนการพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เทคนิค วิธีการ และการวัดประเมินผล ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่มีเพียงบางข้อคือ ธรรมชาติของผู้เรียนดนตรีมักมีจินตนาการสูง เพื่อตรวจสอบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ผู้สอนมักสอบถามความต้องการของผู้เรียนเสมอ และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบแผนการจัด การเรียนรู้รวมทั้งวัด/ประเมินผลร่วมกับผู้สอน ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านผลผลิตพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผลผลิต ซึ่งเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของผู้เรียนสาขาวิชาดนตรี ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่มีเพียงบางข้อคือ พ่อแม่/ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในการเรียนวิชาดนตรีอย่างเต็มที่, ผู้เรียนส่วนหนึ่งทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยทำให้มีรายได้ และได้ฝึกประสบการณ์ทักษะดนตรีเพิ่มขึ้นด้วย และผู้เรียนมีใจรักดนตรีอย่างจริงจัง มีวินัย และรู้จักเสียสละต่อส่วนรวม ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

7. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรี มีความต้องการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรวิชาดนตรี ต้องการให้ปรับจุดหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ปรับหลักสูตรเน้นความต้องการของท้องถิ่นปรับหลักสูตรเน้นความต้องการของผู้เรียน

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาดนตรีขาดอาจารย์ชำนาญงานดนตรีเฉพาะด้าน ขาดอาจารย์สอนกีตาร์คลาสสิกและวงออร์เคสตราอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาดนตรีสอนไม่ตรงสาขาวิชา อาจารย์หนึ่งคนรับผิดชอบหลายภาระงาน

ปัญหาผู้เรียนไม่สนใจการเรียน ไม่ตรงเวลา ไม่ส่งงาน ขาดเรียนบ่อยไม่รับผิดชอบมีความคิดสร้างสรรค์แต่ขาดความกระตือรือร้น และไม่ค่อยสนใจต่อการเรียน

ปัญหาเทคนิควิธีการเรียนการสอน อาจารย์มีความรู้ความสามารถดี แต่ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติไม่ครบ ขาดคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ปัญหาการวัดผลประเมินผล เน้นการวัดผลด้านทฤษฎี และการประเมินยังใช้มาตรฐานเดิม

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสาขาวิชาดนตรีขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนตรงสาขา และไม่ครบตามกลุ่มเครื่องดนตรี อาจารย์มีภาระงานมาก นอกเหนือจากงานสอน อาจารย์ไม่ค่อยปฏิสัมพันธ์กัน ประชุมบ่อยครั้งอาจเกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผลไม่ใช้มาตรฐานเดียวกันงบประมาณสนับสนุนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ฝึกซ้อมดนตรีมีจำกัด การก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษามีผลต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีขาดทัศนียภาพที่สวยงาม อาคารหอพักเบียดชิดกับอาคารดนตรี ไม่เหมาะสม

แนวทางแก้ไขปัญหาจัดสรรงบประมาณจ้างอาจารย์ให้ตรงกลุ่มวิชาเฉพาะด้านอาจารย์ควรสละเวลาให้กับผู้เรียน และศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมมากกว่านี้ อาจารย์ผู้สอนควรเปลี่ยนแปลงวิธีคิดวิธีการทำงานใหม่ หายุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เรียนกระหายใคร่รู้

นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี ความต้องการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรวิชาดนตรีต้องการให้

ปรับเนื้อหาปฏิบัติให้มากขึ้นหลักสูตรดนตรีควรมีหลากหลาย เช่น ดนตรีไทย สากล เปียโน เป็นต้น ปัญหาการเรียนการสอนวิชาดนตรี ปัญหาผู้สอนอาจารย์ไม่อุทิศการเรียนการสอน เต็มเวลาอาจารย์บางท่านไม่สนใจความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

ปัญหาผู้เรียนทำงานกลางคืน ไม่ค่อยได้พักผ่อน ขาดทักษะดนตรี อยากจบแต่เพื่อเรียน ปัญหาเทคนิควิธีการเรียนการสอน อาจารย์มีความรู้ความสามารถแต่ไม่ใช้เทคโนโลยีขาด คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรี วัสดุฝึกไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนเครื่องดนตรีบาง ชนิดขาดการบำรุงรักษา และเสื่อมสภาพเร็ว

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขาดการพักผ่อน อดนอนทำงานดึก บางคนเที่ยวดึกทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียนรู้ของตนเอง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2548 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง อาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ประชากรได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาดนตรี ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และอาจารย์ ผู้ช่วยสอน พนักงานอาจารย์ จำนวน 9 คน รวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น ทั้ง สาขาวิชาดนตรี กับสาขาวิชาเทคโนโลยีดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 104 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสาขาวิชาดนตรี ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และอาจารย์ผู้ ช่วยสอนพนักงานอาจารย์ จำนวน 6 คน รวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีทุกระดับชั้น มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี จำนวน 54 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนัก ศึกษา สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กำหนดโครงสร้างเนื้อหาสาระของ แบบสอบถาม โดยใช้ รูปแบบประเมินแบบ CIPP Model โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของ เนื้อหาหลักสูตรกับบริบททั่วไป ความเหมาะสมเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมเกี่ยว กับกระบวนการเรียนการสอน ความเหมาะสมด้านผลผลิต หรือคุณลักษณะผู้เรียน สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น ปัจจัยด้าน

กระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านผลผลิต รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยใช้สถิติแบบพรรณนาแสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายรายละเอียดต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

อาจารย์สาขาวิชาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 20-50 ปีซึ่งเป็นวัยเริ่มทำงานและวัยทำงาน การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี อายุราชการตั้งแต่ 1 ปี ถึง 21 ปีขึ้นไป ส่วนนักศึกษาเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุ 18 ปี ถึง 26 ปี ศึกษาสาขาวิชาดนตรีสากลเป็นส่วนใหญ่ ระดับปี 1 ถึง ปี 4

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี ได้ผลโดยรวมทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

2.1. ด้านบริบทแวดล้อม ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจปรัชญาหลักสูตร เนื้อหาสาระสาขาวิชาดนตรีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นหลักสูตรมีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันนอกจากนั้นยังมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะและเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการฝึกซ้อมอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ ยกเว้นการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันในระดับปานกลาง

2.3. ด้านกระบวนการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการยกเว้นความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียนมักมีจินตนาการสูง เพื่อตรวจสอบความต้องการของผู้เรียนเสมอ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบแผนการจัดการเรียนแตกต่างกันแสดงว่าการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนดำเนินการสอน

แต่การจัดกิจกรรมการสอนไม่ตรงกับแผนที่กำหนดไว้

2.4. ด้านผลผลิต ความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาส่วนมีความเห็นแตกต่างกันในด้านพ่อแม่ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการเรียนการสอนดนตรีอย่างเต็มที่ และผู้เรียนทำงานด้วยเรียนด้วยทำให้ได้ฝึกประสบการณ์ตัดสินใจเรียนวิชาดนตรีด้วยตนเอง และผู้เรียนดนตรีมีวินัยรู้จักเสียสละ

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาดนตรี

1. **ด้านหลักสูตร** ต้องการให้ปรับจุดมุ่งหมายหลักสูตร โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ผลงานดนตรีใหม่ๆ ตามความสนใจของผู้เรียนได้ เช่นอาจมีการประพันธ์เพลงยอดนิยมตามแบบสตรีท เพลงร็อค หรือเพลงลูกทุ่ง หมอลำ เป็นต้น

2. **ปัญหาผู้สอน** ขาดอาจารย์ชำนาญงานเฉพาะด้านดนตรีเช่น ขาดอาจารย์ทั้งที่ด้านคลาสสิกและขาดอาจารย์ วงออเคสตรา ส่วนวิธีการสอนของอาจารย์ใช้แบบเดิม คือถ่ายทอดความรู้ความคิดเป็นทำเป็น ขาดการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นการท่องจำเพื่อสอบมากกว่าการเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความเป็นกันเองกับผู้เรียนจนขาดความเคารพ อีกทั้งไม่สามารถปลูกฝังความรักที่จะเรียนรู้ต่อไปอันจะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในโลกยุคข้อมูลข่าวสารหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการสนับสนุนให้นักศึกษาเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ขาดทักษะและเทคนิคในการผลิต และใช้อุปกรณ์การสอน การเรียนการสอน เน้นด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพในเชิงจริยธรรม ไม่มีบรรยากาศทางการฝึกฝน ค้นคว้าวิจัย

3. **ปัญหาผู้เรียน** นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลา และไม่ค่อยได้พักผ่อนเนื่องจากต้องทำงานกลางคืน ขาดความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์แต่ขาดความสนใจต่อการเรียนและไม่กระตือรือร้น ไม่ตรงเวลา มาเรียนสาย หรือไม่มาเลย ไม่สนใจส่งงานให้ทันตามกำหนด ไม่ขยันฝึกซ้อมดนตรี ขาดทักษะและประสบการณ์ในการค้นคว้าวิจัย อันส่งผลโดยตรงต่อขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในภาคการผลิตต่างๆ

4. **ปัญหาเทคนิค/วิธีการสอน** ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต้องศึกษาการใช้นวัตกรรมใหม่เช่น คอมพิวเตอร์ หรือเพื่อสร้างผลงานดนตรี เช่นการเรียนการประพันธ์ หรือการทำ VCD คาราโอเกะซึ่งปัญหานี้เชื่อมโยงกับคอมพิวเตอร์และโปรแกรมซอฟต์แวร์ด้วย ซึ่งผู้สอนต้องอบรมเสมอ ผู้สอนมีความรู้ความสามารถดี แต่ขาดการใช้วิธีการสอนหลากหลาย ขาดการบูรณาการความรู้ ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์การฝึกซ้อมมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา เช่นเครื่อง

ดนตรีบางชนิด และบางชนิดก็ขาดการดูแลบำรุงรักษา

5. ปัญหาการวัดผลประเมินผล นักศึกษามีพื้นฐานดนตรีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผู้สอนจึงตั้งเกณฑ์ประเมินต่ำด้วยมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่ำไปด้วย และเน้นการวัดผลด้านทฤษฎี การวัดประเมินยังใช้มาตรฐานเดิม ขาดเครื่องมือทดสอบปฏิบัติการ การสะท้อนผลการเรียนย้อนกลับล่าช้า ผู้เรียนไม่ทราบผลการเรียนรู้ทันที ทำให้ขาดความกระตือรือร้น นอกจากนั้นในด้านผู้เรียนทำงานส่งไม่ตรงตามกำหนดเวลา

6. สาเหตุการเกิดปัญหา อาจารย์ไม่ครบตามกลุ่มเครื่องดนตรี อาจารย์แต่ละคนมีภาระงานมาก ชั่วโมงสอนก็มากด้วย แต่ไม่ถึงเกณฑ์มหาวิทยาลัยเมื่อเทียบกับการสอนโปรแกรมอื่น ซึ่งอาจารย์มากนักศึกษาน้อยและชั่วโมงสอนก็น้อยด้วย อาจารย์มีภาระงานด้านอื่นมาก รับบทบาทหลายบทบาทนอกเหนือจากงานสอน และขาดการปฏิสัมพันธ์กัน ประชุมบ่อยครั้งเกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมินยังไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน

ส่วนสาเหตุการเกิดปัญหาตามความคิดเห็นของนักศึกษา คือ ขาดการอบรมและร่วมกิจกรรมเชิงพัฒนาเจตคติ นักศึกษาขาดการพักผ่อน อดนอน เทียบดึก มีภาระงานอื่นมากกว่าเรียนอย่างเดียว งบประมาณสนับสนุนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ฝึกซ้อมด้านดนตรีมีจำกัด การปรับปรุงอาคารหอพักนักศึกษามีผลต่อการเรียนการสอนของวิชาดนตรีในด้านการก่อสร้างอาคารเบียดชิดกับอาคารดนตรีจนทำให้ขาดทัศนียภาพที่สวยงาม

7. แนวทางการแก้ไขปัญห จัดสรรงบประมาณจ้างอาจารย์ให้ตรงตามกลุ่มวิชาเลือกเฉพาะด้าน อาจารย์ผู้สอนควรสละเวลาให้กับผู้เรียน และศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมให้กับการเรียนการสอนมากกว่านี้ ผู้สอน ควรเปลี่ยนแปลงวิธีคิด วิธีการทำงานใหม่ และหายุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกระตุ้นให้ผู้เรียนกระหายใคร่รู้ ผู้เรียนควรรู้จักแบ่งเวลาสำหรับการเรียนและเวลาในการทำงานเพื่อฝึกประสบการณ์ให้เหมาะสม ผู้เรียนควรเสาะแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม ผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน จัดสรรงบประมาณสนับสนุน จัดหารายได้พิเศษโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม และพัฒนาโปรแกรมวิชาดนตรีมากกว่านี้ ตลอดทั้งขวัญกำลังใจจากผู้บริหาร รวมทั้งการปรับปรุงบรรยากาศแวดล้อมอาคารดนตรีตลอดทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนอาคารดนตรีใหม่ให้มีทัศนียภาพที่ดีกว่านี้

8. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรี ได้ผลโดยรวมทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีระดับนัยสำคัญ 0.05

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544.
- กรมสามัญศึกษา. ครูแกนนำ: ต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: การศาสนา, 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522.
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520.
- ทัศนีย์ ศุภเมธิ. “บทบาทของครูที่ดีในสังคมปัจจุบัน” มิตรครู. 3 (กุมภาพันธ์ 2524).
- ธีระ รุณเจริญ และคณะ. ปรัชญาการฝึกหัดครูไทย. แปลและเรียบเรียง โดย ดิลก บุญเรืองรอด.
เอกสารหมายเลข 7 ข. 2525. (อัดสำเนา)
- ธีระศักดิ์ คงเจริญ. “การประเมินคุณลักษณะของครูอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษา
เขตการศึกษา 7” ปริญญาคุณฐิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.
- บุญถิ่น อัตถากร. “แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต” เอกสารชุดเผยแพร่การศึกษา. 10 (ตุลาคม 2514).
- พนัส หันนาคินทร์. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2524.
- พรณี ไชยสุกร. “ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพ สถานภาพส่วนตัว
และประสบการณ์เพิ่มความรู้ในวิชาชีพกับสมรรถนะพื้นฐานทางวิชาชีพครูของครู
มัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีวุฒิทางครู” ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พุทธทาสภิกขุ. ธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.
- มานพ ภาสิตวไลธรรม. “สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและ
นครพนม” ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- เลอพงษ์ อุปพงษ์. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะที่เป็นจริงของครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2544.
- วิทยา เชียงกุล. รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2540. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2546.
- ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา, 2546.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพฯ: อาทิตย
ไพโรดิกส์ กรุป จำกัด, 2545.

- สมบุญ ขวัญเย็น. “ครูดีที่เราต้องการ” มิตรครู. 11 (ธันวาคม 2522).
 สาโรช บัวศรี. คำปราศรัยของอธิบดีกรมการฝึกหัดครู เนื่องในโอกาสเปิดปีการศึกษา 2516.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
 กรุงเทพฯ: เซเว่นพรี้นติ้ง, 2542.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. มาตรฐานประสบการณ์และวิชาชีพครู พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.
- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.
- อัจฉรา ประไพตระกูล. “ครูกับหลักสูตรใหม่” วารสารครูศาสตร์. 8 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2521.)
 Games, P.A. and Klare, G.R. **Elementary Statistics Data Analysis for the Behavioral Science**. Tokyo: International Student Edition, 1967.
- Armstrong, Harold K. “Performance Evaluation”. **The National Elementary Principle**.
 52 (February 1973).
- Beerens, Daniel R. **Evaluating Teachers for Professional Growth: Creating a Culture of Motivation and learning**. Thousand Oaks: Corwin Press, 2000.
- Gibson, Oliver R. and Hunt, Harold C. **The School Personnel Administration**. Boston:
 Houghton Co., 1965.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: Mc Graw-Hill, 1973.
- Greenwood, Gardon E. and Others. “The Student Evaluation of College Teaching Behaviors”.
Journal of Education Measurement. 2 (Summer 1974).
- John, W Best. **Research in Education**. New Delhi: Prentice-Hall of India, 1983.
- Lindsey, Magaret. “Performance-Based Teacher Education”. **Journal of Teacher Education**. 24 (Fall 1973): 180-184.
- Popham, Jame W. “Minimal Competencies for Objectives Oriented Teacher Education Program”. **The Journal of Teacher Education**. 25 (Spring 1974).
- Weigand, James E. **Implementing Teacher Competencies Positive Approach to Personalizing Education**. Englewood Cliff: Prentice-Hall, 1977.